

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.380/2025/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a személyesen eljáró kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 11.Pk.20.305/2025/12. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy 53 208 (ötvenháromezer-kétszáznyolc) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező volt a IV. rendű alperese a J és K Bt. és társai felperesek által 1999. április 29-én előterjesztett keresetlevél alapján a Ceglédi Városi Bíróságon 10.P.20.4../1999. számon indult pernek, amely perben a Ceglédi Járásbíróság – szünetelést, többszöri felfüggesztést és félbeszakadást követően – 7.P.20.1../2021/133. számon 2023. március 7-én hozott elsőfokú ítéletet, és amelyet a kérelmezett a 2024. február 13-án kihirdetett 2.Pf.20.7../2023/16. számú ítélettel bíralt el jogerősen (a továbbiakban: alapügy).

[2] A kérelmező a jogvesztő határidőn belül előterjesztett kérelmében 3 622 400 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet. Hivatkozása szerint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) bekezdése alapján 9056 napra illeti meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti napi 400 Ft.

[3] A kérelmezett az elleniratában 1 698 400 Ft erejéig nem ellenezte a kérelem teljesítését, azt meghaladóan kérte a kérelem elutasítását és a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Hivatkozása szerint az alapügy 9056 nap számított időtartamából le kell vonni 4810 napot a Pevtv. 15. §-ának (3), (4) és (5) bekezdései alapján, egyebek mellett az alapügy felfüggesztése és félbeszakadása miatt.

[4] A kérelmező az elleniratra tett észrevételében nem ellenezte 193 nap levonását.

[5] A kérelmező nem kezdeményezett eljárást az alapügyet érintően az Emberi Jogok Európai Bírósága előtt.

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 3 545 200 Ft vagyoni elégtételt, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg 2173 Ft eljárási illetéket és megállapította, hogy 106 499 Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[7] A végzés indokolásában ismertette a Pevtv. 2. §-ának (1), 6. §-ának (1), 7. §-ának (1) és (2), valamint 15. §-ának (3) és (4) bekezdéseit, majd rögzítette, hogy az alapügy 9056 nap számított időtartamából levonta a kérelmező által sem ellenzett 193 napot.

[8] A kérelmezett ugyanakkor alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 2005. december 8. és 2012. július 3. között eltelt 2400 napot az alapügy felfüggesztése miatt. Részletesen ismertetve a pertörténetet kifejtette, hogy fellebbezett végzéssel a III. rendű alperes kérelmére rendelték el a tárgyalás felfüggesztését a Pest Megyei Bíróság előtt 7.G.23.3../2005. számon folyamatban volt per jogerős befejezéséig, azaz nem a kérelmező indítványára. A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szempontjából pedig annak van jelentősége, hogy a kérelmező tanúsított-e olyan perbeli magatartást, ami miatt szükségtelen időmúlás volt a perben. Az, hogy az alapügyet egy olyan per miatt függesztették fel, amelynek kimenetele előkérdés volt, nem minősül a kérelmező érdekkörében felmerülő szükségtelen időmúlást eredményező oknak. A bírói gyakorlat (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.566/2024/2., Pkf.I.20.452/2024/2., Pkf.I.20.485/2024/2. számú végzések) következetes abban, hogy az alapügy tárgyalásának felfüggesztése miatt keletkezett pertartamot nem a kérelmező eljárási cselekménye vagy mulasztása okozza, hanem az, hogy az alapügyben eljáró bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 152. §-ának (2) bekezdése alapján saját hatáskörében eljárva felfüggesztette az alapügy tárgyalását, mivel ezen döntés meghozatala során nem kötötték a bíróságot a peres felek nyilatkozatai vagy kérelmei. A levonni kért pertartam nem a kérelmező érdekkörében felmerült okból, hanem a perbíróság döntése miatt keletkezett, így ezen ok a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján az eljárás számított időtartamából való levonásra nem teremt alapot.

[9] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján a 2014. november 21. és 2020. december 15. közötti 2217 nap időtartamot arra hivatkozással, hogy ezen időtartamban az alapügy félbeszakadta a II. rendű felperes halála miatt. A kérelmezett arra hivatkozott, hogy ezen időtartam a kérelmező és a bíróság érdekkörén kívül felmerült elháríthatatlan ok következménye volt, de hozzájárult az eljárás észszerű időtartamának a meghaladásához. A törvényszék ugyanakkor – e vonatkozásban is részletesen ismertetve a pertörténetet – arra volt figyelemmel, hogy a kérelmezett kizárólag a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésére hivatkozva kérte ezen időtartam levonását. E jogszabályhely (amelyet a határozatában idézett is) ugyanakkor nem teremt új okot az egyes időtartamok levonására (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2., Pkf.II.20.458/2022/4., Pkf.II.20.003/2023/2., Pkf.II.20.083/2023/2. számú végzések). A vagyoni elégtétel a

törvényben rögzített észszerű időtartam túllépése esetére meghatározott sui generis következmény, amely a polgári perben félként résztvevő személynek a bírósági eljárás észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő, alapvető joga megsértésének ellentételezésre szolgál. A jogsérelem bekövetkezik, ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, ez önmagában megalapozza a szankció alkalmazását. A Pevtv. törvényjavaslatának indokolása szerint csak azt vizsgálhatja a bíróság, hogy a bírósági eljárás során volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár az eljárt bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el, az utóbbi levonására azonban csak akkor kerülhet sor, ha a kérelmező a jogszabály által biztosított lehetőség ellenére nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt, azaz a jogalkotó olyan modellt alkotott, amelyben meghatározta azon időtartamot, amelynek meghaladása esetén a felet az eljárás észszerű időn belül befejeződéséhez fűződő alapvető joga megsértése miatt kompenzáció illeti és amelyben a kompenzáció összegét kizárólag a fél saját felróható magatartása csökkenti. Ezen jogalkotói célnak megfelelően a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdésében meghatározza azon körülményeket, amelyek alapján az eljárás figyelembe vehető időtartama, így a fizetendő vagyoni elégtétel összege csökkenthető; a 15. § (5) bekezdése ehhez képest rendelkezik akként, hogy a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához. A bíróság e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. A Pevtv. 15. § (5) bekezdése nem tesz említést a kérelmező és a bíróság tevékenységén kívüli okokról, a törvényjavaslat indoklásából következően a bíróság működésében felmerülő akadályra tekintettel figyelembe vehető időtartam nem csökkenthető. Ezt támasztja alá az is, hogy a Pevtv. 14. § (2) bekezdés f) és g) pontja az ellenirat tartalmaként csak a kérelmező azon eljárási cselekményének, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeknek, valamint az ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamnak a megjelölését írja elő egyéb levonásra okot adó körülményt, mint az ellenirat tartalmát nem rögzíti (Pkf.II.20.147/2023/2. számú végzés [32] bekezdés).

[10] A félbeszakadással kapcsolatban a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem önmagában, hanem a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdéseinek keretei között értelmezendő, ezekre a jogszabályhelyekre azonban elleniratában a kérelmezett nem hivatkozott, kifejezetten a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése szerint kérte ezen időtartam figyelmen kívül hagyását (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2. számú végzés), ezért a kérelmezett védekezése e vonatkozásban sem volt megalapozott.

[11] Ezért $(8863 \cdot 400 =)$ 3 545 200 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet. Mivel pedig az eljárásban 98% arányban pernyertesnek minősülő kérelmezőnek nem volt költségigénye, az eljárási költség viseléséről nem kellett rendelkeznie. Ugyanezen pernyertességi/pervesztességi arányban és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján határozott az illeték viseléséről is, figyelembe véve a kérelmezett személyes illetékmentességét is.

[12] A kérelmezett a fellebbezésében kérte a végzés részbeni megváltoztatását, a marasztalás 1 771 600 Ft-tal történő mérséklését, és a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Megsértett jogszabályhelyként utalt a Pevtv. 15. §-ának (3) és (5), valamint az 1952. évi Pp. 111. §-ának (1) és 152. §-ának (2) bekezdéseire, és valamennyi vitatott

időtartam esetében fenntartva (és megismételve) az elleniratában foglaltakat ismertette a vonatkozó pertörténetet is. Állítása szerint (szemben a fellebbezési kérelemmel) az elsőfokú végzés 1 846 800 Ft erejéig jogsértő. Ennek részeként változatlanul kérte levonni a tárgyalás felfüggesztésére hivatkozással a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 2005. december 8. és 2012. július 3. napjai között eltelt 2400 napot, mivel a felfüggesztés a kérelmező érdekét is szolgálta az alapügy eredményes befejezése érdekében. Továbbra is kérte a 2014. november 21. és 2020. december 15. napjai közötti félbeszakadás időtartamának levonását is a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése alapján, mivel álláspontja szerint e jogszabályhely új, a 15. § (3) és (4) bekezdéseiben nem említett okot teremt a levonásra, kiváltképp hogy a félbeszakadás egyértelműen gátolta az eljárás további folytatását, az ügy érdemi elbírálását.

[13] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében kérte az elsőfokú végzés indokai alapján történő helybenhagyását.

[14] A fellebbezés megalapozatlan.

[15] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy az elsőfokú bíróság végzése Magyarország címerének feltüntetése hiányában formai hibában szenved [a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás 12. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó 27/A. §-ának (3) bekezdése], amely azonban nem volt akadálya az érdemi felülbírlatának.

[16] Az ítéltábla a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. § (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító és a kérelmezettet 1 773 600 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelező rendelkezéseit (bár a kérelmezett az utóbbit illetően azt adta elő a fellebbezés indokai között, hogy az elsőfokú végzés 1 846 800 Ft tekintetében jogszabálysértő, a fellebbezési kérelmében kifejezetten 1 771 600 Ft-tal kérte a marasztalás mérséklését). Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság helytálló döntést hozott a kérelmezett marasztalásáról, amelynek indokaival az ítéltábla egyetértett, ezért csak a fellebbezésben foglaltak miatt utal a következőkre.

[17] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el.

[18] A fellebbezés tárgyát képező felfüggesztés körében az elsőfokú bíróság által is helytállóan hivatkozott bírói gyakorlat (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.452/2024/2., Pkf.I.20.485/2024/2. számú végzések) következetes abban, hogy az alapügy tárgyalásának felfüggesztése miatt keletkezett pertartamot nem a kérelmező eljárási cselekménye vagy mulasztása okozza, hanem az, hogy az alapügyben eljáró bíróság (jogerős döntésével továbbá a kérelmezett) az 1952. évi Pp. 152. §-ának (2) bekezdése alapján a saját hatáskörében eljárva felfüggesztette az alapügy tárgyalását. Mivel e döntése során nem kötötték a felek nyilatkozatai vagy kérelmei, a levonni kért pertartam nem a kérelmező érdekkörében felmerült okból, hanem a perbíróság döntése miatt keletkezett, azt tehát a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján nem lehet levonni az eljárás számított időtartamából. Erre tekintettel nincs jelentősége, hogy a kérelmező érdekét szolgálta-e a felfüggesztés (mint ahogy annak sem pl. hogy a felfüggesztés egyáltalán indokolt volt-e).

[19] A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése szerint pedig a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához; a bíróság e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát.

[20] Ahogy arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt az alapügy félbeszakadása miatt levonni kért időtartam esetében, az ugyancsak egységes bírói gyakorlat szerint a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése nem teremt új, önálló okot az egyes időszakok levonására (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.008/2024/2. számú végzése, BDT2023. 4600., BDT2023. 4700). A bírói gyakorlat által az Alaptörvény 28. cikkére, a Pp. preambuluma és a Pevtv. előterjesztői indoklására tekintettel kialakított jogértelmezés szerint ugyanis maga a törvényjavaslat indoklása is csak a bíróság és a kérelmező cselekményeit vette figyelembe, ahogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése sem ír a kérelmező és a perbíróság tevékenységein kívüli okokról, de e szűkítő értelmezést támasztja alá az ellenirat tartalmi követelményére vonatkozó szabályozás [Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) és g) pontjai] is. Mindebből az következik, hogy a jogalkotó olyan szabályozási modellt kívánt bevezetni, ahol rögzíti azt az időtartamot, amelynek meghaladása esetén a fél az eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelme folytán vagyoni kompenzációra jogosult, amelynek összegét csak a saját felróható közrehatása csökkentheti; akár azért, mert ő okozta egyes eljárási szakaszok elhúzódását vagy azért, mert nem élt az elhúzódás megakadályozására alkalmas törvényes jogorvoslati eszközökkel. Az észszerű idő követelményének érvényesülése során a bíróságoknak számítaniuk kell arra, hogy a per folyamán előállhatnak olyan előre nem látható körülmények – váratlan megbetegedés, a bíróság működését akadályozó körülmények, megkeresés akadályai, eljárások eredménye bevárásának a szükségszerűsége, a felek nyilatkozattételét megakadályozó okok –, amelyekre a per koncentrált befejezése érdekében a megfelelő válaszokat meg kell adni – munkaszervezés, a mielőbbi befejezést elősegítő eljárási eszközök igénybevétele –, de nem háríthatja a kérelmező félre az olyan okokból jelentkező időmúlásokat, amelyekre a kérelmezőnek ráhatása nem lehetett.

[21] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú végzés fellebbezett rendelkezését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[22] A másodfokú eljárás során pernyertes kérelmező nem számított fel másodfokú eljárási költséget, ezért az ítéltáblának arról nem kellett rendelkeznie.

[23] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2025. szeptember 2.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

